

Wymagania na oceny do historii dla liceum ogólnokształcącego – zakres podstawowy - klasa 4

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I II wojna światowa						
1. Kampania polska	<ul style="list-style-type: none"> W przededniu wojny Niemiecka napaść na Polskę Przeciwko Blitzkriegowi Napaść sowiecka na Polskę Ostatnie punkty oporu Pierwsze zbrodnie hitlerowskie w Polsce Ocena wojny obronnej	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: <i>Blitzkrieg (wojna błyskawiczna)</i>, <i>Schleswig-Holstein</i>, – charakteryzuje wkroczenie wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow oraz przykłady współpracy niemiecko-sowieckiej – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r.,	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: <i>bitwa graniczna, dziwna wojna, „polskie Termopile”</i> – porównuje potencjał militarny stron konfliktu – omawia działalność postaci: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy, w tym: Westerplatte, Poczty Polskiej, Mokrej, Wizny, bitwy nad Bzurą, Warszawy, Kocka, i wskazuje te miejsca na mapie	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: <i>provokacja gliwicka, „Fall Weiss”, Luftwaffe, Einsatzgruppen (Grupy Specjalne), przedmoście rumuńskie</i> – wymienia wydarzenia związane z datami: 1–3 września 1939 r., 3 września 1939 r. – opisuje główne etapy kampanii polskiej	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wydarzenia związane z datami: 9 września 1939 r., 12 września 1939 r., 28 września 1939 r., 2 października 1939 r. – omawia działalność postaci: Tadeusza Kutrzeby, Władysława Bortnowskiego, Władysława Raginisa, Władysława Langnera, Józefa Unruga, Stanisława Dąbka	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji wobec konfliktu polsko-niemieckiego – podaje przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, m.in. w Wieluniu, Bydgoszczy, okolicach Wejherowa

		17 września 1939 r., 6 października 1939 r.		– omawia działalność postaci: Henryka Sucharskiego i Franciszka Dąbrowskiego, – wyjaśnia przyczyny przegranej Polski w wojnie we wrześniu 1939 r.		
2. Hitler i Stalin dzielą Europę	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca ZSRS i III Rzeszy • Sowieckie podboje • Podbój Danii i Norwegii przez Niemcy • Podbój Belgii, Holandii i Francji • Przeciwko Wielkiej Brytanii • Wojna na Bałkanach 	<p>– stosuje pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, kolaboracja, bitwa o Anglię</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Adolfa Hitlera</p> <p>– wymienia sojuszników III Rzeszy, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941</p> <p>– wyjaśnia znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników</p>	<p>– stosuje pojęcia: wojna zimowa, republiki bałtyckie, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji, RAF</p> <p>– omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Winstona Churchilla</p> <p>– charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 oraz przykłady ich współpracy</p> <p>– wskazuje na mapie: kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej oraz obszary okupowane przez agresorów</p> <p>– omawia wydarzenia związane z agresją sowiecką i niemiecką z: listopada 1939</p>	<p>– stosuje pojęcia: „Fall Gelb”, operacja „Lew morski”, linia Mannerheima, Linia Maginota</p> <p>– omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philippe’a Pétaina, Josipa Broza-Tito, Carla Gustafa Mannerheima, Vidkuna Quislinga, Hermanna</p>	<p>– omawia działalność postaci: Josipa Broza-Tito, Ante Pavelicia, Léona Degrelle – szczegółowo opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941, wskazując zmiany na mapie politycznej</p> <p>– opisuje przebieg bitwy o Anglię, uwzględniając uzbrojenie obu stron konfliktu oraz sytuację ludności cywilnej Wielkiej Brytanii</p> <p>– wyjaśnia znaczenie zawarcia zawieszenia</p>	<p>– omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRS w 1940 r.</p> <p>– charakteryzuje sytuację na Bałkanach w 1941 r.</p>

		w bitwie o Anglię	r. marca 1940 r., maja 1940 r., lipca–października 1940 r. – przedstawia główne przyczyny klęski Francji w 1940 r.	Göringa, Ante Pavelicia, Léona Degrelle – omawia wydarzenia związane z datami: 12.03. 1940 r., 9.04. 1940 r., 10.05. 1940 r., 22.06.1940 r., 28.10. 1940 r., 6.04. 1941 r.– 1.06. 1941 r., 10.04. 1941 r.	broni w Compiègne w czerwcu 1940 r	
3. Wojna na froncie wscho - dnim	<ul style="list-style-type: none"> • Napaść Niemiec na ZSRS • Bitwa pod Moskwą • Niemcy i podbita ludność • Wspólnie przeciw Hitlerowi • Bitwa o Stalingrad 	<p>– stosuje pojęcia: plan „Barbarossa”, wielka wojna ojczyźniana, Lend-Lease Act, koalicja antyhitlerowska</p> <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Gieorgija Żukowa</p> <p>– charakteryzuje przyczyny nawiązania współpracy Wielkiej Brytanii i ZSRS oraz USA</p>	<p>– stosuje pojęcia: Lend-Lease Act,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami:, marzec 1941 r., 22 czerwca 1941 r., 12 lipca 1941 r., luty 1943 r., lipiec 1943 r.</p> <p>– opisuje przebieg wojny i analizuje przyczyny klęski niemieckiego Blitzkriegu w ZSRS</p> <p>– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny na froncie wschodnim: Leningrad, Moskwa, Stalingrad,</p>	<p>– stosuje pojęcia: Lebensraum (‘przestrzeń życiowa’), blokada Leningradu, „droga życia”</p>	<p>– omawia działalność postaci: Friedricha von Paulusa, Stepana Bandery</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 6 grudnia 1941 r., listopad 1942 r., wrzesień 1941 r. styczeń 1944 r.</p> <p>– omawia znaczenie klęski stalingradzkiej dla Niemiec</p>	<p>– opisuje potencjał wojenny stron konfliktu, ich taktykę oraz uzbrojenie</p>

		<p>– omawia stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców,</p> <p>– przedstawia politykę III Rzeszy wobec ludności cywilnej ZSRS i wobec jeńców</p>	<p>– ocenia znaczenie pomocy w ramach Lend-Lease Act dla wyniku wojny na froncie wschodnim</p> <p>– podaje przykłady podjęcia współpracy z Niemcami i wyjaśnia ich przyczyny</p>			
4. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	<ul style="list-style-type: none"> • Sytuacja ludności okupowanych krajów • Postawy ludności i władz krajów okupowanych • Ruch oporu i partyzantka w krajach europejskich 	<p>– stosuje pojęcia: polityka rasowa, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka</p> <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera</p> <p>– wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu</p>	<p>– stosuje pojęcia: pakt trzech, polityka rasowa, przestrzeń życiowa, Generalny Plan Wschodni, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka</p> <p>– omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philipe’a Pétaina</p>	<p>–charakteryzu - je zróżnicowanie polityki niemieckiej na terenach okupowanych</p> <p>– omawia postawy ludności okupowanej Europy</p>	<p>– stosuje pojęcia: Résistance, Rote Kapelle, polityka „piernika i pejcza”</p>	<p>– porównuje sytuację w okupowanych przez Niemców krajach zachodnich i w Polsce</p>
5. Holokaust	<ul style="list-style-type: none"> • Separacja ludności żydowskiej • W stronę zagłady 	<p>– stosuje pojęcia: gwiazda Dawida, getto</p> <p>– przedstawia założenia i metody polityki hitlerowskiej</p>	<p>– stosuje pojęcia: Żydowska Organizacja Bojowa, medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”</p> <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Eichmanna,</p>	<p>– stosuje pojęcia: Szoah, „Żegota”, Żydowski Związek Wojskowy,</p>	<p>– omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego, Zofii Kossak-Szczuckiej,</p>	<p>– omawia działalność postaci: Wandy Krahelskiej, Matyldy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zagłada Żydów • Powstanie w getcie • Postawy wobec Holokaustu 	<p>wobec Żydów oraz etapy i metody jej realizacji (od dyskryminacji do zagłady)</p> <p>– przedstawia sposób organizacji i cel działania sieci obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady, wyjaśnia różnice pomiędzy nimi, rozpoznaje główne miejsca eksterminacji (Auschwitz-Birkenau, Sobibór, Treblinka, Bełżec)</p>	<p>Heinricha Himmlera, Reinharda Heydricha, Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana, Jana Karskiego, Witolda Pileckiego, Janusza Korczaka, rodziny Ulmów, Ireny Sendlerowej</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r.</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r.</p> <p>– omawia bilans Holokaustu</p> <p>– przedstawia formy pomocy Żydom niesione przez ludność krajów okupowanych</p>	<p>Endlösung ('ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej')</p> <p>– omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego - go,</p> <p>– wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary</p>	<p>Wandy Krahelskiej, Matyldy Getter, Adama Sapiehy, Jana i Antoniny Żabińskich, Jurgena Stroppa</p> <p>– wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary</p>	<p>Getter, Adama Sapiehy</p>
6. Wojna poza Europą	<ul style="list-style-type: none"> • Początek walk w Afryce • Zakończenie walk w Afryce • Wojna na morzach i oceanach • Atak na Pearl Harbor • Ofensywa japońska w Azji 	<p>– stosuje pojęcia: wojna na Pacyfiku, U-Boot, Pearl Harbor, lotniskowiec</p> <p>– omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera</p> <p>- wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów</p>	<p>– stosuje pojęcia: wilcze stada, U-Boot, Pearl Harbor</p> <p>– omawia działalność postaci: Franklina Delano Roosevelta</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 7 grudnia 1941 r., 4-7 czerwca 1942 r., październik-listopad 1942 r.</p>	<p>– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, operacja „Torch”, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami:</p>	<p>– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, operacja, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy</p> <p>– omawia działalność postaci: Bernarda Montgomery’ego, Erwina Rommla, Karla Dönitza, Isoroku Yamamoto</p>	<p>– opisuje uzbrojenie stron konfliktu i ocenia ich potencjał militarny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Wojna na Pacyfiku 		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele strategiczne państw Osi w walkach poza Europą – omawia przebieg wojny w Afryce w latach 1941–43, wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów 	<ul style="list-style-type: none"> – szczegółowo omawia przebieg walk w Afryce i Azji – przedstawia specyfikę wojny na Pacyfiku i wymienia przełomowe starcia zbrojne na tym obszarze podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: 13.09. 1940 r., XII 1940 r., XI 1941 r., VIII 1942 r., II 1943 r., X-XI 1942 r., 13.05.1943 r. 	
7. Droga do zwycięstwa	<ul style="list-style-type: none"> • Początki Wielkiej Koalicji • Bitwa na Łuku Kurskim • Desant na Sycylię i Włochy • Konferencje Wielkiej Trójki • Lądowanie w Normandii i otwarcie drugiego frontu 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, Wielka Koalicja – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla – przedstawia znaczenie wydarzeń: bitwy na Łuku Kurskim oraz powstania drugiego frontu w Normandii 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, D-Day, Wielka Koalicja – omawia działalność postaci: Dwighta Eisenhowera – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 sierpnia 1941 r., 28 listopada–1 grudnia 1943 r., 4–11 lutego 1945 r., 6 czerwca 1944 r. – wyjaśnia genezę powstania Wielkiej Koalicji oraz omawia znaczenie zasad sformułowanych w Karcie atlantyckiej – przedstawia znaczenie wydarzeń: kapitulacji Włoch, 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: operacja „Overlord”, operacja „Market Garden”, – podaje główne założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: operacja „Cytadela”, Włoska Republika Socjalna – omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura, Pietra Badoglio – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944r., październik 1944 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje strategię oraz uzbrojenie stron konfliktu

			bitwy o Monte Cassino – omawia znaczenie konferencji w Teheranie			
8. Koniec II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • Wyzwolenie Europy Środkowo-Wschodniej • Konferencja w Jałcie • Zajęcie Niemiec i Austrii • Konferencja w Poczdamie • Zakończenie walk na Pacyfiku 	– stosuje pojęcia: porządek jałtański, atak atomowy – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, – wymienia wydarzenia związane z datami: 8 maja 1945 r., 6 i 9 sierpnia 1945r. – opisuje okoliczności i skutki wynalezienia oraz pierwszego użycia broni atomowej	– stosuje pojęcia: porządek jałtański, naloty dywanowe, taktyka „żabich skoków”, atak atomowy – omawia działalność postaci: Harry’ego Trumana, Clementa Attlee – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 czerwca 1944 r., 24 kwietnia 1945 r., – omawia znaczenie operacji „Bagration – przedstawia ustalenia oraz znaczenie konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie oraz Poczdamie	– stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze – omawia działalność postaci: Dwighta Eisenhowera, Alfreda Jodla, Wilhelma Keitla, Hirohito – omawia przebieg działań wojennych w Europie i na Dalekim Wschodzie w 1945 r.	– stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze – omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944r., październik 1944 r., 12 stycznia 1945 r., 16 kwietnia 1945 r. – wyjaśnia znaczenie udziału Wojska Polskiego w operacji berlińskiej 1945	– przedstawia okoliczności zamachu na Hitlera

Rozdział II
Polacy podczas II wojny światowej

1. Polska pod okupacją	<ul style="list-style-type: none"> • Podział ziem polskich w 1939 r. • Wyniszczenie polskich elit • Polityka III Rzeszy wobec Polaków • Niemieckie zbrodnie w Polsce • Polityka ZSRS wobec Polaków • Deportacje w głąb ZSRS • Zbrodnia katyńska • Wobec sowieckiej okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, deportacja, – omawia działalność postaci: Maksymiliana Marii Kolbego, Hansa Franka – omawia i wskazuje na mapie podział ziem polskich okupowanych przez ZSRS i III Rzeszę oraz zmiany wprowadzone po 1941 r. – podaje przykłady zbrodni niemieckich dokonanych na ludności polskiej – wskazuje grupy społeczne najbardziej narażone na prześladowania niemieckie i sowieckie 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, Volkslista, kontyngent, „gadzinówka”, deportacja, – omawia działalność postaci: Wandy Wasilewskiej – wymienia wydarzenia związane z datami: kwiecień–maj 1940 r., maj–czerwiec 1940 r. – omawia przebieg deportacji Polaków z Kresów Wschodnich w głąb ZSRS – charakteryzuje przebieg oraz znaczenie zbrodni katyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Sonderaktion „Krakau”, akcja AB, sowietyzacja „granatowa policja”, paszportyzacja 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: październik 1939 r., 1–2 listopada 1939r., 5 marca 1940r., marzec 1941 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę okupantów w zaognianiu trudnych relacji polsko-litewskich i polsko-ukraińskich
2. Polskie władze na uchodźstwie	<ul style="list-style-type: none"> • Polski rząd na uchodźstwie • Polskie siły zbrojne na Zachodzie • Układ Sikorski–Majski • Zerwanie stosunków 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: rząd emigracyjny, armia Andersa, katastrofa gibraltarska – omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: układ Sikorski–Majski, katastrofa gibraltarska – wymienia wydarzenia związane z datami: 30 września 1939 r., 30 lipca 1941 r., 14 lutego 1942 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, – wymienia wydarzenia związane z datami: 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcie: Rada Narodowa RP – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta i Władysława 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności utworzenia polskiego rządu emigracyjnego (w tym umowę paryską oraz antysanacyjny charakter rządu)

	<p>polsko-sowieckich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katastrofa gibraltarska • Polskie władze w ZSRS 	<p>– wyjaśnia okoliczności zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem</p>	<p>25 kwietnia 1943 r., 4 lipca 1943 r.</p> <p>– omawia założenia układu Sikorski-Majski</p> <p>– opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii gen. Władysława Andersa</p>	<p>13 listopada 1939r., 13 kwietnia 1943r., 30 czerwca 1943 r.,</p> <p>– charakteryzuje postawę Wielkiej Trójki wobec ZSRS</p>	<p>Gomułki, Kazimierza Sosnkowskiego, Cyryla Ratajskiego, Pawła Findera, Marcelego Nowotki</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 31 grudnia 1943/1 stycznia 1944 r., styczeń 1944 r.</p> <p>– wymienia tworzące się w ZSRS i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych (od powstania PPR do utworzenia KRN)</p>	<p>– ocenia znaczenie śmierci gen. Władysława Sikorskiego</p>
3. Polskie Państwo Podziemne	<ul style="list-style-type: none"> • Struktury Polskiego Państwa Podziemnego • Konspiracja wojskowa 	<p>– stosuje pojęcia: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, partyzantka,</p>	<p>– stosuje pojęcia: cichociemni, Delegat Rządu RP na Kraj, sabotaż, dywersja, „krwawa niedziela”,</p>	<p>– stosuje pojęcia: BIP, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”,</p>	<p>– stosuje pojęcia: Rada Jedności Narodowej, Narodowa</p>	<p>– omawia działalność postaci: Zygmunta Berlinga,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność Polskiego Podziemia • Konspiracja cywilna • Pozostałe podziemne organizacje zbrojne • Rzeź wołyńska • Akcja „Burza” 	<p>rzeź wołyńska, tajne komplety</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: 27 września 1939 r., 14 lutego 1942 r. – omawia cele i przebieg akcji „Burza” 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Stefana Roweckiego ps. Grot, Augusta Emila Fieldorfa – wymienia konspiracyjne struktury wojskowe (SZP, ZWZ, AK, Bataliony Chłopskie) – opisuje najważniejsze akcje ZWZ–AK – przedstawia genezę i przebieg rzezi wołyńskiej 	<p>Kedyw, Gwardia Ludowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Franza Kutschery, Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 11 lipca 1943 r., 1 lutego 1944 r. 	<p>Organizacja Wojskowa, WRN</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Cyryla Ratajskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 9 stycznia 1944r., 26 marca 1943r., 30 czerwca 1943 r., 	<p>Bolesława Bieruta,</p>
4. Powstanie warszawskie i rok 1945	<ul style="list-style-type: none"> • Przyczyny wybuchu powstania • Przebieg walk powstańczych • Zachodni alianci wobec powstania • Upadek powstania • Znaczenie powstania warszawskiego • Nowe rządy w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: akcja „Burza”, godzina „W”, Rząd Tymczasowy – omawia działalność postaci: Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r. – prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Manifest PKWN, – omawia działalność postaci: Antoniego Chruściela – omawia przyczyny decyzji o wybuchu powstania w Warszawie, uwzględniając sytuację na froncie i w okupowanej Polsce – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: RONA – prezentuje polskie organizacje partyzanckie, uwzględniając ich stosunek do rządu na uchodźstwie – opisuje przebieg walk oraz bilans powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Ludwiga Fischera, Oskara Dirlewangera, Mieczysława Kamińskiego, Edwarda Osóbki-Morawskiego – charakteryzuje przebieg walk 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Oskara Dirlewangera, Mieczysława Kamińskiego, – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną

	<ul style="list-style-type: none"> • Walki na ziemiach polskich 		– prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego		na ziemiach polskich w 1945r. – omawia sposób funkcjonowania Polskiego Państwa Podziemnego – wymienia najważniejsze akcje oddziałów polskiego podziemia	
5. Polacy na frontach II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • Początki Polskich Sił Zbrojnych • Polskie lotnictwo w Anglii • Udział w wyzwoleniu Włoch • Formacje zbrojne u boku ZSRS 	– stosuje pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Enigma, – omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa, – omawia wydarzenia związane z datami: 18 maja 1944 r.	– stosuje pojęcia: Armia Polska w ZSRS, Wojsko Polskie w ZSRS – omawia działalność postaci: Mariana Rejewskiego, Henryka Żygalskiego oraz Jerzego Różyckiego – podaje miejsca oraz formacje biorące udział w najważniejszych bitwach II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, Monte Cassino,) oraz wskazuje miejsca na mapie	– wymienia wydarzenia związane z datami: sierpień–wrzesień 1940 r., 5 maja 1945 r. – opisuje dokonania polskich pilotów podczas II wojny światowej oraz losy polskiej floty wojennej	wymienia wydarzenia związane z datami: styczeń 1940 r., maj 1940 r., sierpień 1940 r., 1942 r., październik 1943 r., 21 kwietnia 1945 r., – omawia działalność postaci:, Zygmunta Berlinga,	– omawia działalność postaci:, Michała Żymierskiego ps. Rola,

Rozdział III Świat po II wojnie światowej

1. Odbudowa powojennego świata	<ul style="list-style-type: none"> • Bilans strat wojennych • Budowa nowego porządku światowego • Powstanie ONZ • Okupacja Niemiec i Austrii • Doktryna Trumana i plan Marshalla • Komunizm w Europie 	<p>– stosuje pojęcia: układ dwubiegunowy, supermocarstwo,</p> <p>– przedstawia bilans II wojny światowej i zniszczeń materialnych</p> <p>– omawia politykę mocarstw wobec okupowanych Niemiec i Austrii</p>	<p>– stosuje pojęcia: zasada 4D, proces norymberski, doktryna Trumana, plan Marshalla</p> <p>– omawia działalność postaci: Harry'ego Trumana, George'a Marshalla</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1944–1948, 26 czerwca 1945 r., 17 lipca–2 sierpnia 1945r., marzec 1947 r.</p> <p>– wymienia najważniejsze postanowienia konferencji w Poczdamie</p> <p>– charakteryzuje przyczyny wzrostu znaczenia ZSRS oraz USA</p>	<p>– opisuje genezę oraz cele ONZ</p> <p>– stosuje pojęcia: taktyka salami, Kominform</p> <p>– wyjaśnia przyczyny spadku wpływów Wielkiej Brytanii i Francji</p> <p>– przedstawia przejawy wzrostu znaczenia komunizmu w Europie</p>	<p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 25 kwietnia 1945 r., 20 listopada 1945 r., 1 października 1946 r., czerwiec 1947r., 27 września 1947 r.</p> <p>– opisuje znaczenie doktryny Trumana oraz planu Marshalla dla procesu integracji europejskiej</p>	<p>– przedstawia przebieg i wynik wojny domowej w Grecji</p>
2. Żelazna kurtyna	<ul style="list-style-type: none"> • Podzielona Europa • Ku zjednoczonej Europie 	<p>– stosuje pojęcia: żelazna kurtyna, zimna wojna, NRD, RFN, NATO, Układ Warszawski,</p>	<p>– stosuje pojęcia: strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny, EWWiS, Beneluks</p>	<p>– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, Rada Europy</p> <p>– omawia działalność</p>	<p>– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, tajny referat, Rada Europy</p>	<p>– omawia działalność postaci: Józsefa Mindszentyego, Pála Malétera</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Stalinizm w państwach bloku wschodniego • Powojenne Niemcy i Austria • Powstanie RFN i NRD • Śmierć Stalina i destalinizacja • Powstanie węgierskie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 marca 1946 r., 5 marca 1953 r., – omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa – charakteryzuje cechy stalinizmu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej – omawia formy kultu jednostki w krajach komunistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Konrada Adenauera, Roberta Schumana – wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1948 r.–maj 1949 r., 4 kwietnia 1949 r., 14 maja 1955 r., luty 1956 r. – charakteryzuje różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej – przedstawia przebieg i rezultat sowieckiej blokady Berlina – omawia genezę powstania NATO oraz podaje nazwy najważniejszych państw, które przystąpiły do NATO oraz Układu Warszawskiego – omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa 	<ul style="list-style-type: none"> postaci: Imre Nagya, Ławrientija Berii, – wymienia wydarzenia związane z datami: 20 września 1949 r., 7 października 1949 r., 23 lipca 1952 r., 16 czerwca 1953r., 23 października–4 listopada 1956 r. – charakteryzuje przebieg integracji europejskiej w latach 50. XX w. – wyjaśnia genezę powstania dwóch państw niemieckich – podaje przyczyny wystąpień na Węgrzech w 1956 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Wilhelma Piecka, Waltera Ulbrichta, Janosa Kadara, Alcide de Gasperiego, – podaje przyczyny powstania berlińskiego z 1953 r. – opisuje przebieg i skutki wydarzeń na Węgrzech w 1956 r. 	
3. Azja w czasach dekolonizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Walka o niepodległość Indii 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: taktyka biernego oporu, Wielki Skok, rewolucja kulturalna, 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: czerwona książeczka 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przykłady konfliktów

	<ul style="list-style-type: none"> • Chińska Republika Ludowa • Chiny w czasach Mao Zedonga • Wojna w Korei • Wyzwolenie Indochin i Indonezji 	<p>– omawia działalność postaci: Mahatmy Gandhiego, Mao Zedonga,</p> <p>– wskazuje na mapie: Indie, Pakistan, Chiny,</p> <p>– przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach</p>	<p>– omawia działalność postaci: Ho Chi Minha, Czang Kaj-szeka</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1947 r., 1949 r., 1950–1953</p> <p>– wskazuje na mapie: Tajwan, Japonię, Koreę Północną i Południową, Wietnam</p> <p>– opisuje przemiany w Chinach w latach 40. XX w.</p> <p>– przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach</p> <p>– wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu</p>	<p>Gwardia, hunwejbini,</p> <p>– omawia działalność postaci: Douglasa MacArthura, Kim Ir Sena,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1954 r., 1955–1975, 1971</p> <p>– opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa</p> <p>– opisuje przebieg walki o niepodległość Indii</p> <p>– charakteryzuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki</p>	<p>Gwardia, hunwejbini, Czerwoni Khmerzy</p> <p>– omawia działalność postaci: Denga Xiaopinga</p> <p>– wskazuje na mapie: Laos, Kambodżę, Kaszmir</p> <p>– opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa</p> <p>– podaje przykłady państw Dalekiego Wschodu współpracujących z USA</p>	postkolonialnych w Azji
4. Bliski Wschód i Afryka po	<ul style="list-style-type: none"> • Powstanie Izraela • Kryzys sueski 	– stosuje pojęcia: Bliski Wschód, apartheid, państwa Trzeciego Świata	– stosuje pojęcia: syjonizm, kryzys sueski, Rok Afryki,	– stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur,	– stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa,	– stosuje pojęcia: harkisi, OJA, Ruch Państw

II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> • Od wojny sześciodniowej do kryzysu paliwowego • Rewolucja islamska w Iranie • Dekolonizacja w Afryce • Konflikty okresu dekolonizacji • Państwa Trzeciego Świata 	<p>– wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę</p> <p>– charakteryzuje konflikt izraelsko-palestyński, dostrzegając rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie</p>	<p>– omawia działalność postaci: Dawida Ben Guriona, Jasera Arafata, Saddama Husajna, Nelsona Mandeli</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1948r., 1956 r., 1967 r., 1973 r.</p> <p>– wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę</p> <p>– omawia przyczyny i skutki dekolonizacji Afryki</p>	<p>bantustan, kibuc, ajatollah</p> <p>– omawia działalność postaci: Gamala Abdela Namera,</p> <p>– wskazuje na mapie: półwysep Synaj, Jerozolimę, Tel Awiw,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 maja 1948 r.,</p> <p>– opisuje znaczenie rewolucji islamskiej w Iranie</p>	<p>wojna Jom Kippur, , kibuc,</p> <p>– omawia działalność postaci: ajatollaha Ruhollaha Chomejniego</p> <p>– wskazuje na mapie: Zachodni Brzeg Jordanu, wzgórze Golan, Kuwejt, Białą, Katangę</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1954 r., 1979r., 1980–1988, 1990–1991</p>	<p>Niezaangażowa - nych</p> <p>– omawia działalność postaci: Frederika de Klerka, Patrice’a Lumumby</p>
5. Konflikty okresu zimnej wojny	<ul style="list-style-type: none"> • Rewolucja kubańska • Kryzys kubański • Konflikty w Ameryce Południowej i Środkowej • Wojna w Wietnamie • Praska Wiosna 	<p>– stosuje pojęcia: kryzys kubański, Praska Wiosna, mur berliński</p> <p>– omawia działalność postaci: Fidela Castro, Leonida Breżniewa,</p> <p>– podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA</p>	<p>– stosuje pojęcia: doktryna Breżniewa, gorąca linia,</p> <p>– omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego,</p> <p>– opisuje przyczyny i przebieg kryzysu kubańskiego,</p>	<p>stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”,</p> <p>– omawia wydarzenia związane z datami: 1959 r., 1961 r., 1968 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Alexandra</p>	<p>– stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”, operacja „Dunaj”, Vietcong</p> <p>– omawia działalność postaci: Augusto</p>	<p>– omawia działalność postaci: Daniela Ortegi, Salvadora Allende,</p> <p>– omawia okoliczności przejęcia władzy przez Pinocheta</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i przebieg Praskiej Wiosny, – podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA, – opisuje przyczyny, przebieg i skutki Praskiej Wiosny, – omawia przebieg rywalizacji amerykańsko-sowieckiej w dziedzinie podboju kosmosu 	Dubčeka, Ryszarda Siwca, – charakteryzuje przyczyny i przebieg wojny w Wietnamie	Pinocheta, Gustáva Husáka, Ernesto Che Guevary – charakteryzuje przyczyny wojny w Wietnamie – omawia wydarzenia związane z datami: 12 kwietnia 1961 r., 17 kwietnia 1961 r., 1975 r.	
6. Przemiany w powojennym świecie	<ul style="list-style-type: none"> • Początki integracji europejskiej • Walka z rasizmem w USA • Kultura w latach 1945–1968 • Rewolucja obyczajowa lat 60. • Subkultury i ruchy kontestatorskie 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: traktaty rzymskie, rewolucja seksualna, feminizm, segregacja rasowa, – omawia działalność postaci: Martina Luthera Kinga, – omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej, – prezentuje poglądy ruchu feministycznego w drugiej połowie XX wieku 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: EWG, Euratom, feminizm, dzieci kwiaty, ruch hipisowski, pacyfizm, – omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego, – wymienia wydarzenia związane z latami: 1962–1965, 1964 r., maj 1968 r., – omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej, – przedstawia główne przyczyny pojawienia się 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, festiwal Woodstock, – omawia działalność postaci: Jana XXIII, Pawła VI, Betty Friedan, – wymienia wydarzenia związane z datami: grudzień 1965 r., 15–18 sierpnia 1969 r., 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, egzystencjalizm, teatr absurdu, festiwal Woodstock, Czarne Pantery – omawia działalność postaci: Malcolma X, Rosy Parks, – wymienia wydarzenia związane z 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II – ocenia znaczenie zamachu na prezydenta USA J. F. Kennedy’ego – określa znaczenie festiwalu w Woodstock

	<ul style="list-style-type: none"> • Sobór watykański II 		<p>nowych tendencji w kulturze w latach 60. XX w.,</p> <p>– opisuje walkę o równouprawnienie ludności czarnoskórej w USA</p>	<p>– podaje przykłady dotyczące kultury lat 60.: Elvisa Presleya, Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Jamesa Deana, Marlona Brando</p> <p>– podaje główne założenia przyjęte na soborze watykańskim II</p>	<p>datami: grudzień 1965r., 15–18 sierpnia 1969 r.,</p> <p>– wyjaśnia genezę terroru środowisk skrajnie lewicowych</p>	
--	---	--	--	---	--	--

Rozdział IV

Polska i Polacy po II wojnie światowej

1. Początki władzy komunistów w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • Manifest PKWN i Polska lubelska • Walka z Podziemiem • Nowy rząd i referendum • Wybory do sejmu • Likwidacja partii opozycyjnych i powstanie PZPR 	<p>– stosuje pojęcia: Manifest PKWN, żołnierze niezłomni, PSL,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1944 r., 4–11 lutego 1945 r.,</p> <p>– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Danuty Siedzikówny ps. Inka, Witolda Pileckiego</p> <p>– omawia działalność żołnierzy niezłomnych, podaje przykłady postaci</p>	<p>– stosuje pojęcia: TRJN, proces szesnastu, kwatera na Łączce, PSL, referendum ludowe</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1945 r., 30 czerwca 1946 r., 19 stycznia 1947 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta,</p> <p>– charakteryzuje znaczenie referendum ludowego</p>	<p>– stosuje pojęcia: WiN, Testament Polski Walczącej, odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Gomułki,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 27 lipca 1944 r.,</p>	<p>– stosuje pojęcia: obława augustowska, WiN, Blok Demokratyczny, odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne</p> <p>omawia działalność postaci: Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka,</p> <p>– wymienia wydarzenia</p>	<p>– omawia działalność postaci: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Antoniego Hedy, Stefana Bembińskiego</p> <p>– przedstawia przebieg i złożone okoliczności pogromu kieleckiego</p>
--	---	---	--	---	---	--

			<p>podaje przykłady postaci</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody walki komunistów z opozycją – przedstawia wybrane miejsca pamięci ofiar reżimu komunistycznego (Łączka). – wymienia przykłady wyborów sfałszowanych przez komunistów (referendum ludowe, wybory 1947 r.) 	<p>16 sierpnia 1944r., 1 grudnia 1944 r., 31 grudnia 1944r., 19 stycznia 1945r.,</p>	<p>związane z datami: 27 marca 1945r., 1 lipca 1945 r., 1946 r., 28 kwietnia 1947 r., 1958 r.</p>	
2. Powoje- - nna odbudowa	<ul style="list-style-type: none"> • Straty wojenne i bilans ofiar • Nowe granice Polski • Przesiedlenia ludności • Reforma rolna • Nacjonalizacja i kolektywizacja • Odbudowa przemysłu i infrastruktury w Polsce 	<p>– stosuje pojęcia: Ziemie Odzyskane, gospodarka planowa, PGR,</p> <p>– omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta</p> <p>– przedstawia bilans polskich strat wojennych</p> <p>– wskazuje na mapie: granice Polski po II wojnie światowej, linię Curzona, Ziemie Odzyskane, Kresy Wschodnie</p> <p>– charakteryzuje założenia planu trzyletniego i sześcioletniego</p>	<p>– stosuje pojęcia: linia Curzona, nacjonalizacja przemysłu, gospodarka planowa, „wyścig pracy”, akcja „Wisła”,</p> <p>– omawia działalność postaci: Hilarego Minca,</p> <p>– omawia powojenne przesiedlenia ludności na ziemiach polskich</p> <p>– omawia znaczenie dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu</p>	<p>– stosuje pojęcia: bitwa o handel, CUP, repatriacja dóbr kultury</p> <p>– omawia działalność postaci: Wincentego Pstrowskiego,</p> <p>– określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu</p> <p>– podaje konsekwencje</p>	<p>– omawia działalność postaci: Karola Świerczewski - ego, Eugeniusza Kwiatkowskiego i Piotra Zaremby</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1945 r., 1949r., 28 października 1950 r.</p>	<p>– ocenia okres odbudowy oraz charakteryzuje projekty reformy rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu i handlu</p>

		– opisuje przyczyny i przebieg kolektywizacji rolnictwa w Polsce – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRS		wymiany pieniędzy w 1950 r.		
3. Polska w czasach stalinizmu	<ul style="list-style-type: none"> • Sowietyzacja Polski • Represje polityczne • Prześladowania Kościoła w stalinowskiej Polsce • Sowietyzacja młodego pokolenia • Stalinizm w kulturze i nauce 	– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta, kard. Stefana Wyszyńskiego, Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil – omawia zmiany ustrojowe wprowadzane na mocy Konstytucji PRL z 1952 r. – podaje przykłady socrealizmu w Polsce – przedstawia przypadki mordów sądowych w okresie stalinizmu na przykładzie sprawy gen. Fieldorfa	– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, stalinizm, socrealizm, Pałac Kultury i Nauki, demokracja ludowa, – omawia działalność postaci: Józefa Cyrankiewicza, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Władysława Gomułki, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1948–1956, 15 grudnia 1948 r., 1952 r. – opisuje formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego w okresie stalinizmu, – opisuje metody sowietyzacji młodego pokolenia Polaków przedsięwzięte przez władze komunistyczne	– stosuje pojęcia: ZMP, Służba Polsce, ZWM, ZSL, SD, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX – omawia działalność postaci: Witolda Pileckiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r. – przedstawia proces sowietyzacji kraju na płaszczyźnie ustrojowej, gospodarczo-społecznej i kulturowej	– stosuje pojęcia: nomenklatura, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX – omawia działalność postaci: Czesława Kaczmarka, Zenona Kliszki, Michała Żymierskiego ps. Rola – wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r.	– omawia działalność postaci: Jana Padewskiego, Bolesława Piaseckiego – przedstawia nurt współpracy z komunistami części przedwojennych środowisk politycznych

4. Odwilż polityczna 1956 roku	<ul style="list-style-type: none"> • Początek odwilży politycznej • Rywalizacja frakcji w PZPR • Poznański Czerwiec 1956r. • Październik 1956 roku • Odwilż i jej zakończenie 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: odwilż, poznański Czerwiec, polski Październik, – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956r., październik 1956 r. – podaje przykłady odwilży w Polsce po r. 1956 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje pojęcia: aparat bezpieczeństwa, destalinizacja, ZOMO – omawia działalność postaci: Konstantego Rokossowskiego – wyjaśnia przyczyny, przebieg i następstwa poznańskiego Czerwca – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r. – prezentuje okoliczności powrotu Władysława Gomułki do władzy po śmierci Stalina – charakteryzuje zakończenie procesu odwilży w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Klub Krzywego Koła, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji – omawia działalność postaci: Józefa Światły, Józefa Cyrankiewicza, Romana Strzałkowskiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 28–30 czerwca 1956 r., 19–20 października 1956r., 1957 r. – wyjaśnia, jakie było znaczenie VIII Plenum KC PZPR 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: puławianie, natolińczycy, Klub Krzywego Koła, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji, – prezentuje poglądy natolińczyków oraz puławian, – ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich na podstawie tekstów źródłowych – porównuje przebieg i skutki polskiego Czerwca i Października 1956 z 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r. z uwzględnieniem złożonej sytuacji międzynarodowej

					powstaniem węgierskim z 1956 r.	
5. Mała stabilizacja za Gomułki	<ul style="list-style-type: none"> • Rządy Gomułki • Polityka zagraniczna PRL • Konflikt władz z Kościołem • Kształtowanie się opozycji • Marzec '68 • Wydarzenia na Wybrzeżu – Grudzień '70 	<p>– stosuje pojęcia: mała stabilizacja, , obchody Millennium Chrztu Polski, Grudzień '70,</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1968 r., 17 grudnia 1970 r.,</p> <p>– przedstawia okoliczności i bezpośrednio przyczyny wydarzeń Marca '68</p> <p>– przedstawia, jak przebiegały obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego i tysięcznej rocznicy chrztu Polski</p>	<p>– stosuje pojęcia: opozycja wewnątrzpartyjna, paryska „Kultura”, antysemityzm, „czarny czwartek”</p> <p>– omawia działalność postaci: Willy’ego Brandta, Antoniego Słonimskiego, Jacka Kuronia, Adama Michnika,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 15–17 grudnia 1970 r.</p> <p>– omawia sytuację gospodarczą z lat 1956–1970</p> <p>– określa stosunek władz PRL do inteligencji i młodzieży studenckiej</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL</p> <p>– wyjaśnia genezę Grudnia '70 oraz opisuje przebieg wydarzeń</p>	<p>– stosuje pojęcia: plan Rapackiego, polska szkoła filmowa, dogmatycy, rewizjoniści, „Znak”, „komandosi”, list biskupów polskich do niemieckich, Marzec '68, „bananowa młodzież”</p> <p>– omawia działalność postaci: Jerzego Giedroycia, Zbigniewa Cybulskiego, Andrzeja Wajdy, Kazimierza Dejmka, kard. Stefana Wyszyńskiego,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1965 r., 1966 r.,</p>	<p>– opisuje pierwsze reakcje i działania tworzącej się opozycji</p> <p>– charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim po umocnieniu się władzy Władysława Gomułki</p> <p>– opisuje najważniejsze wydarzenia procesu normalizacji relacji Polska–RFN</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu</p>	<p>– stosuje pojęcia: List 34,</p> <p>– omawia działalność postaci: Jana Józefa Lipskiego, Karola Modzelewskiego, Adama Rapackiego, Piotra Jaroszewicza</p>

				<p>styczeń 1968 r., 7 grudnia 1970 r.</p> <p>– ocenia zachowanie władz PRL i ZSRS w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.</p>	oporu wobec władz PRL	
6. Polska czasów Gierka	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana na szczycie władzy • Rozwój gospodarczy pod rządami Gierka • Początki kryzysu gospodarczego • Strajki w czerwcu 1976r. • Narodziny opozycji demokratycznej • Relacje z Kościołem katolickim • Pielgrzymka papieża do ojczyzny 	<p>– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: „maluch”, „Pewex”, , KOR, drugi obieg, wiza,</p> <p>– omawia działalność postaci: Leonida Breżniewa, Edwarda Gierka, Jana Pawła II,</p> <p>– omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka,</p> <p>– przedstawia prześladowania opozycji na przykładzie sprawy Stanisława Pyjasa,</p> <p>– omawia rolę pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski</p>	<p>– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: propaganda sukcesu, Czerwiec '76, , ROPCiO, Wolne Związki</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1976 r., 16 października 1978 r., czerwiec 1979 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Stanisława Pyjasa, Anny Walentynowicz,</p> <p>– tłumaczy, jakie były przyczyny powstania masowej opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w.</p>	<p>– prezentuje okoliczności objęcia i umocnienia władzy Edwarda Gierka</p> <p>– wyjaśnia genezę oraz skutki przemian gospodarczych w czasach rządów Edwarda Gierka</p> <p>– omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka</p> <p>opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.</p> <p>– omawia działalność</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Uniwersytet Łatający, Kluby Inteligencji Katolickiej, KPN, RMP,, Studencki Komitet „Solidarności”</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1975 r., 1977 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Piotra Jaroszewicza, Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego,</p>	<p>– omawia działalność postaci: Kazimierza Świtonia, Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego, Romualda Szeremietiewa, Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicza, Kazimierza Wyszewskiego, Leszka Moczulskiego, Wandy Rutkiewicz</p> <p>porównuje podobieństwa i różnice polityki władz PRL w stosunku do</p>

				postaci: Jacka Kuronia, Leszka Moczulskiego, Andrzeja Gwiazdy, Antoniego Macierewicza, Jana Lityńskiego, Adama Michnika, , Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicza, omawia oraz wskazuje na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze z lat 1970–1980	Adama Michnika, – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w.	Kościół za rządów Gomułki i Gierka
7. Narodziny „Solidarności”	<ul style="list-style-type: none"> • Wydarzenia sierpniowe • Porozumienia sierpniowe • „Karnawał »Solidarności«” • Polityka władz wobec „Solidarności” • Sytuacja międzynarodowa 	<p>– stosuje pojęcia: porozumienia sierpniowe, 21 postulatów, strajk solidarnościowy,</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jana Pawła II,</p> <p>– tłumaczy genezę wydarzeń sierpniowych w 1980 r.,</p> <p>– przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność”</p>	<p>– stosuje pojęcia: NSZZ „Solidarność”, „karnawał »Solidarności«”</p> <p>– omawia działalność postaci: Michaiła Gorbaczowa, Anny Walentynowicz, Jerzego Popiełuszki, Czesława Miłosza</p> <p>– podaje daty podpisania porozumień w Szczecinie, Gdańsku i Jastrzębiu-Zdroju</p> <p>– przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność”</p>	<p>– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława Geremka, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Gwiazdy, Tadeusza Mazowieckiego</p> <p>– wymienia wydarzenia</p>	<p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego, Stanisława Kani, Mieczysława Rakowskiego,</p> <p>– opisuje wpływ sytuacji międzynarodowej na działalność „Solidarności” w Polsce w latach 1980–1981</p>	<p>– przedstawia rolę płk. Ryszarda Kuklińskiego w kształtowaniu polityki Zachodu wobec Polski w okresie 1980–1981</p>

		– wyjaśnia, na czym polegał fenomen popularności „Solidarności”	– przedstawia ewolucję postawy władz komunistycznych do opozycji solidarnościowej w latach 1980–1981	związane z datami: 17 września 1980r., wrzesień–październik 1981r.		
8. Stan wojenny w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce • Podziemie polityczne w okresie stanu wojennego • Zakończenie stanu wojennego • Sytuacja opozycji w stanie wojennym • Sytuacja gospodarcza • Próby naprawy polskiej gospodarki • Początek dialogu władzy z opozycją 	<p>– stosuje pojęcia: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, internowanie,</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 13 grudnia 1981 r.</p> <p>– przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– omawia znaczenie pielgrzymek Jana Pawła II do Polski,</p> <p>– przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL</p>	<p>– stosuje pojęcia: OPZZ, internowanie, pacyfikacja kopalni „Wujek”</p> <p>– omawia działalność postaci: Jerzego Popiełuszki, Tadeusza Mazowieckiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1980 r., 1983 r. i 1987r.</p> <p>– przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– charakteryzuje społeczne i polityczne skutki wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL,</p>	<p>– stosuje pojęcia: wydarzenia bydgoskie, Pomarańczowa Alternatywa,</p> <p>– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława Geremka, Władysława Frasyniuka, Przemysława Gintrowskiego, Jacka Kaczmarskiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1983 r., 1983 r., 19 października 1984 r., 1988 r.,</p>	<p>stosuje pojęcia: spotkanie w Magdalence, Pomarańczowa Alternatywa, ustawa Wilczka</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego, Stanisława Kani, Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Zbigniewa Messnera, Alfreda Miodowicza, Mieczysława Rakowskiego, Heleny Łuczywo, Waldemara Fydrycha,</p>	<p>– omawia rosnące różnice w stanowiskach działaczy „Solidarności” wobec władz komunistycznych i planu porozumień politycznych w kraju w latach 1988–1989</p>

				– omawia plany reform gospodarczych podejmowanych przez władze komunistyczne	– opisuje przebieg wydarzeń polityczno-społecznych w Polsce w latach 1981–1989 na tle sytuacji międzynarodowej	
--	--	--	--	--	--	--

Rozdział V Świat po upadku komunizmu

1. Kryzys bloku komuni - stycznego	<ul style="list-style-type: none"> • ZSRS w czasach Breżniewa • Sytuacja w europejskich krajach socjalisty - cznych • Ofensywa Reagana • Wojna w Afganistanie • Kryzys władzy w ZSRS 	<p>– stosuje pojęcia: program „gwiezdnych wojen”, pierestrojka,</p> <p>– omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa,</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80.</p> <p>prezentuje program reform Michaiła Gorbaczowa</p>	<p>– stosuje pojęcia: głośność, katastrofa czarnobylska, rakiety batalistyczne</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1979 r., 1981–1989</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80.</p> <p>– prezentuje polityczne następstwa katastrofy czarnobylskiej</p> <p>– opowiada o reformach wewnętrznych ZSRS wprowadzonych przez</p>	<p>stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2</p> <p>– omawia działalność postaci: Helmuta Kohla, Margaret Thatcher</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1985 r., 1986 r.</p> <p>– omawia międzynarodowe</p>	<p>stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2</p> <p>– omawia działalność postaci: Jimmiego Cartera, Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki,</p> <p>– omawia międzynarodowe - we skutki</p>	
------------------------------------	---	---	---	--	--	--

			<p>Gorbaczowa (głosnost i pieriestrojka)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę konfliktu afgańskiego w procesie słabnięcia ZSRS 	<p>skutki kryzysu władzy w ZSRS</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę polityki zbrojeń USA i projektu „wojen gwiazdnych” dla załamania potencjału zbrojeniowego ZSRS 	<p>kryzysu władzy w ZSRS</p>	
2. Jesień Narodów	<ul style="list-style-type: none"> • Początki transformacji • Aksamitna rewolucja • Krwawy koniec reżimu Ceașescu w Rumunii • Upadek muru berlińskiego • Zjednoczenie Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Jesień Narodów, upadek muru berlińskiego, – omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, – charakteryzuje najważniejsze wydarzenia procesu jednoczenia Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: aksamitna rewolucja, „aksamitny rozwój”, masakra na placu Tiananmen – omawia działalność postaci: Václava Havla, Helmuta Kohla, Nikołae Ceașescu – wymienia wydarzenia związane z datami: 25 grudnia 1989 r., 9 listopada 1989 r., 3 października 1990 r. – charakteryzuje najważniejsze wydarzenia procesu jednoczenia Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 stycznia 1993 r., 22 maja 1988 r., 29 grudnia 1989 r., czerwiec 1990 r. – ocenia wpływ przemian politycznych w Polsce na proces rozpadu komunizmu w Europie – omawia przyczyny upadku komunizmu w Europie w latach 1989–1991 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Węgierskie Forum Demokratyczne, Trójkątny Stół, – porównuje burzliwy przebieg upadku reżimu komunistyczne - go w Rumunii i Albanii z pokojowymi przemiana - mi w Czechosłowacji i na Węgrzech, – opisuje okoliczności i skutki rozpadu Czechosłowacji 	

3. Wojna i pokój na przełomie wieków	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpad ZSRS • Republiki postsowieckie • Wojny czeczeńskie • Wojna w dawnej Jugosławii • Konflikt w Rwandzie 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: WNP, wojny czeczeńskie, – omawia działalność postaci: Borysa Jelcyna, Alaksandra Łukaszenki – omawia zmiany polityczne na terenie Ukrainy i kształtowanie się silnej, niezależnej od Rosji państwowości ukraińskiej, – wskazuje na mapie: Jugosławię, Serbię, Słowenię, Chorwację, Bośnię i Hercegowinę, Macedonię, Czeczenię. Mołdawię 	<p>stosuje pojęcia:</p> <p><i>pomarańczowa rewolucja, Euromajdan,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Giennadija Janajewa, Dżohara Dudajewa, – wymienia wydarzenia związane z datami: 8 grudnia 1991 r., 26 grudnia 1991 r. – charakteryzuje proces rozpadu ZSRS i określa jego następstwa – przedstawia przebieg wojen czeczeńskich i ich rezultaty – wskazuje na mapie: Czarnogórę, Kosowo, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Stanisława Szuszkiewicza, Leonida Kuczmy, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1988–1994, 1990, 1999, 2000, 2004, 11 marca 1990 r., – charakteryzuje postanowienia umowy z Dayton i układu paryskiego z 1995 r. – opisuje konflikty na terenie byłej Jugosławii i podaje ich wyniki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Achmada i Ramzana Kadyrowów, Słobodana Miloševicia prezentuje zróżnicowane losy państw postsowieckich i próby stworzenia rosyjskiej strefy wpływów – omawia genezę oraz przebieg konfliktu pomiędzy Tutsi i Hutu 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i skutki terroryzmu Czeczenów
4. Integracja europejska	<ul style="list-style-type: none"> • Narodziny Unii Europejskiej • Instytucje Unii Europejskiej • Strefa Schengen • Wspólna waluta • Rozszerzenie UE 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Unia Europejska, układ z Schengen, – wymienia wydarzenia związane z latami: 2004r., – podaje przyczyny integracji europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Komisja Europejska, Parlament Europejski, grupa helsińska – wymienia wydarzenia związane z latami: 1993r., 2020 r. – wskazuje na mapie państwa należące do 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia przyczyny i znaczenie brexitu – wymienia podstawowe instytucje Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: 26 marca 1995 r., 16 grudnia 1991r., 8 kwietnia 1994r., 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne koncepcje integracji Unii Europejskiej: „Europa ojczyzn” i federacja

	o kraje Europy Środkowo-Wschodniej	– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej – omawia symbole UE	różnych wspólnot europejskich – omawia proces stopniowego rozszerzania UE – charakteryzuje znaczenie układu z Schengen		16 kwietnia 2003 r.	
5. Problemy współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfryzacja i globalizacja • Wzrost poziomu życia • Kultura globalna • Zagrożenia ekologiczne • Świat nierówności • Ruchy fundamentalistyczne i terroryzm 	– stosuje pojęcia: <i>internet, telefonia komórkowa, komercjalizacja, popkultura, Al-Kaida, Państwo Islamskie (ISIS)</i> , – omawia działalność postaci: George’a W. Busha, Osamy bin Ladena, – wymienia wydarzenia związane z datami: 11 września 2001 r., – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej, – omawia zagrożenia wynikające z działalności Państwa Islamskiego	– stosuje pojęcia: <i>amerykanizacja, „globalna wioska”, antyglobaliści, slumsy</i> – omawia znaczenie wydarzeń z 11 marca 2004 r. i 7 lipca 2005 r., – omawia zalety i wady nowych środków komunikacji – charakteryzuje zagrożenia współczesnego terroryzmu, – omawia ataki terrorystyczne na WTC, kolej w Madrycie i londyńskie metro, – wymienia czynniki związane ze współczesną gospodarką światową, które negatywnie wpływają na stan środowiska naturalnego	– stosuje pojęcia: <i>Anonymous, protokół z Kioto, slumsy, bogata Północ i biedne Południe, fundamentalizm</i> , – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata, – ocenia rozwój kultury masowej, prezentując jej wady i zalety	– przedstawia postulaty antyglobalistów i je ocenia, – omawia przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie po 2001 r.	– omawia wpływ kapitału na politykę we współczesnym świecie, – przedstawia udział Polaków w wojnie w Iraku i w Afganistanie

Rozdział VI
III Rzeczpospolita

1. Okragły Stół i wybory czerwcowe	<ul style="list-style-type: none"> • Obrady Okrągłego Stołu • Wybory czerwcowe 1989 r. • <i>Wasz prezydent, nasz premier</i> • Podział obozu solidarnościowego 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: Okragły Stół, – omawia działalność postaci: Lecha Wałęsy, – podaje główne założenia porozumień Okrągłego Stołu 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: sejm kontraktowy, wybory czerwcowe, – omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 kwietnia 1989 r., 4 czerwca 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega znaczenie powstania niezależnej prasy, – zna okoliczności objęcia stanowiska prezydenta przez Wojciecha Jaruzelskiego, – prezentuje zasady i najważniejsze skutki wyborów, z 4 czerwca 1989r. 	omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Andrzeja Gwiazdy, Kornela Morawieckiego, Leszka Moczulskiego, Adama Michnika	– przedstawia podział obozu solidarnościowego i różne oceny przemian z 1989r.
2. Przemiany polityczne i ustrojowe	<ul style="list-style-type: none"> • Rząd Mazowieckiego i nowela grudniowa • Likwidacja MO i SB • Rozpad obozu solidarnościowego • Formacje postkomunistyczne • Wycofanie wojsk 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: lustracja, dekomunizacja – omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, Lecha Wałęsy, – charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r. – opisuje okoliczności wycofania wojsk sowieckich z Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje pojęcia: „wojna na górze”, – omawia działalność postaci: Lecha Kaczyńskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego – charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 grudnia 1990 r., 1991 r., 1992 r., 2 kwietnia 1997 r. – przedstawia scenę polityczną III RP – omawia przebieg i znaczenie reformy samorządowej 	stosuje pojęcia i rozwija skróty: PC, BBWR, KPN, UOP, WSI, SDRP, SLD – omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Floriana Siwickiego, Zbigniewa Bujaka, Jarosława	– omawia i ocenia zmiany w strukturach resortów siłowych – opisuje proces transformacji polskiej lewicy i przyczyny jej zwycięstwa wyborczego w latach 90.

	sowieckich z Polski • Konstytucja RP z 1997 r. • Reforma samorządowa i administracyjna			– przedstawia reformę administracyjną kraju z 1999	Kaczyńskiego, Leszka Millera, Waldemara Pawlaka, Ryszarda Kaczorowskiego	
3. Transformacja gospodarcza i społeczna	• Polska na skraju katastrofy gospodarczej • Plan Balcerowicza • Prywatyzacja • Społeczne skutki transformacji gospodarczej • Perspektywy po transformacji	– stosuje pojęcia: hiperinflacja, – omawia działalność postaci: Leszka Balcerowicza – charakteryzuje zjawisko hiperinflacji i metody walki z nią	– stosuje pojęcia: reformy Balcerowicza, gospodarka wolnorynkowa, popiwek, bezrobocie strukturalne – przedstawia założenia planu Balcerowicza – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki transformacji społeczno-gospodarczej	– stosuje pojęcia: gospodarka wielosektorowa, biedaszyby, denominacja – umiejscawia w czasie: reformy Balcerowicza, wprowadzenie denominacji	– omawia znaczenie prywatyzacji i skutki reform społeczno-gospodarczych	– wyjaśnia związek reform gospodarczych z aferami gospodarczymi w latach 90. w Polsce
4. Polska w NATO i UE	• Starania Polski o przystąpienie do NATO • Polska wstępuje do NATO • Integracja z UE • Skutki członkostwa Polski w UE	– wyjaśnia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1999 r., 1 maja 2004 r., 2007 r. – omawia proces przyjmowania Polski do struktur NATO oraz rolę w strukturach tej organizacji	– omawia działalność postaci: Jerzego Buzka, Leszka Millera, Aleksandra Kwaśniewskiego, Bronisława Geremka, – przedstawia proces rozpadu instytucji dawnego bloku	– stosuje pojęcia: Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski, strefa Schengen, traktat akcesyjny, program dopłat bezpośrednich	– omawia znaczenie funkcjonowania Polski w ramach strefy Schengen	– charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji Polski z UE

	<ul style="list-style-type: none"> • Polska w strefie Schengen 	– wymienia kraje wchodzące w skład Trójkąta Weimarskiego i Grupy Wyszehradzkiej	wschodniego w Europie Środkowo-Wschodniej			
--	---	---	---	--	--	--

I. POMIAR OSIĄGNIĘĆ UCZNIA ODBYWA SIĘ ZA POMOCĄ NASTĘPUJĄCYCH NARZĘDZI:

1. Sprawdziany, kartkówki
2. Odpowiedzi ustne
3. Współudział w prowadzeniu zajęć (np. referat, prezentacja)
4. Prace domowe
5. Inne formy aktywności: udział w konkursie, olimpiadzie, wykonanie pomocy dydaktycznych
6. Aktywność na lekcji
7. Praca w grupie
8. Karty pracy uzupełniane na lekcji
9. Udział i praca w projekcie edukacyjnym
10. Praca ze źródłem historycznym

II. WYMAGANIA NA OCENY

1. **Ocenę niedostateczną** uzyskuje uczeń, który nie opanował podstawowych treści kształcenia, nie posiada podstawowych umiejętności warsztatowych, nawet z pomocą nauczyciela nie rozwiązuje poleconych zadań, nie potrafi formułować własnych opinii.
2. **Ocenę dopuszczającą** uzyskuje uczeń, który w stopniu mniej niż podstawowym opanował treści kształcenia, częściowo posiada podstawowe umiejętności warsztatowe, z pomocą nauczyciela rozwiązuje polecane zadania, ale nie potrafi formułować własnych opinii.
3. **Ocenę dostateczną** uzyskuje uczeń, który w stopniu podstawowym opanował treści kształcenia, posiada podstawowe umiejętności warsztatowe, z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje polecane zadania, z dużą pomocą nauczyciela formułuje opinie.
4. **Ocenę dobrą** uzyskuje uczeń, który w stopniu średniozaawansowanym opanował treści kształcenia, posiada podstawowe umiejętności warsztatowe, samodzielnie rozwiązuje polecane zadania, z niewielką pomocą nauczyciela formułuje opinie.

5. **Ocenę bardzo dobrą** uzyskuje uczeń, który w stopniu zaawansowanym opanował treści kształcenia, posiada wszystkie umiejętności warsztatowe, samodzielnie i twórczo rozwiązuje polecane zadania i formułuje opinie.
6. **Ocenę celującą** uzyskuje uczeń, który w stopniu wykraczającym poza treści nauczane podczas lekcji opanował treści historyczne i społeczne, posiada wszystkie umiejętności warsztatowe, samodzielnie i twórczo rozwiązuje polecane zadania i formułuje opinie, podejmuje dodatkowe zobowiązania i z sukcesem bierze udział w konkursach przedmiotowych.

Aby otrzymać ocenę wyższą uczeń musi wykazać się wiedzą na oceny niższe:

dostateczny - wiedza wymagana na dopuszczający, dostateczny

dobry - wiedza wymagana na dopuszczający, dostateczny, dobry

bardzo dobry- wiedza wymagana na dopuszczający, dostateczny, dobry, bardzo dobry

celujący - wiedza wymagana na dopuszczający, dostateczny, dobry, bardzo dobry, celujący.

III. Dostosowania

Wymagania edukacyjne będą indywidualnie dostosowywane w przypadku uczniów posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z zaleceniami specjalistów.

W uzasadnionych przypadkach możliwe jest również wprowadzenie modyfikacji w wymaganiach dla uczniów przeżywających czasowe trudności (np. zdrowotne, emocjonalne), na podstawie obserwacji nauczycieli, opinii specjalistów lub zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Każde dostosowanie powinno być odpowiednio udokumentowane i wynikać z indywidualnych potrzeb ucznia.

Pozostałe kwestie związane z ocenianiem, klasyfikowaniem, promowaniem i egzaminowaniem zawarte są w rozdziale 8 Statutu Szkoły.